

ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱ /9-րդ դասարան – Առաջադրանք 3/

ՊԱՏԱՄԽԱՆՆԵՐ, ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐ

1. Հաշվել արտահայտության արժեքը $\left(\frac{x-1}{x^2-x+1} + \frac{4x+5}{x^3+1}\right) : \frac{2+x}{4x^2-4x+4}$, եթե $x=0,6$

Լուծում:

$$\left(\frac{x-1}{x^2-x+1} + \frac{4x+5}{x^3+1}\right) : \frac{2+x}{4x^2-4x+4} = \left(\frac{x-1}{x^2-x+1} + \frac{4x+5}{(x+1)(x^2-x+1)}\right) \cdot \frac{4(x^2-x+1)}{2+x} =$$

$$\frac{x^2-1+4x+5}{(x+1)(x^2-x+1)} \cdot \frac{4(x^2-x+1)}{2+x} = \frac{4(x+2)^2}{(x+1)(x+2)} = \frac{4(x+2)}{x+1} = \frac{4(0,6+2)}{0,6+1} = \frac{13}{2}$$

2. Հաշվել $(5m+2n)$ **արտահայտության արժեքը**, եթե 2 և 3 թվերը $x^2 + (m-7)x + n = 0$ հավասարման արմատներն են:

Լուծում:

$$\text{Ըստ Վիետի թեորեմի} \begin{cases} 7-m=5 \\ n=6 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} m=2 \\ n=6 \end{cases} \Rightarrow 5m+2n=22$$

3. Կատարել առաջադրանքները.

1. Գտնել (a_n) թվաբանական պրոգրեսիայի հինգերորդ անդամը, եթե $7a_7 - a_{19} = 54$:

2. (a_n) թվաբանական պրոգրեսիայում $S_{13} + a_{21} = 28$: Գտնել a_8 -ը:

3. Գտնել (b_n) երկրաչափական պրոգրեսիայի այն անդամի համարը, որը հավասար է 40-ի, եթե $b_1 = 0,625$, $q = 2$:

4. Գտնել x -ը, եթե $2x - 2,5$; $3x - 1$; $4x + 6$ թվերը կազմում են երկրաչափական պրոգրեսիա:

Լուծում:

3.1 $7a_7 - a_{19} = 54 \Rightarrow 7(a_5 + 2d) - (a_5 + 14d) = 54 \Rightarrow a_5 = 54$

3.2 $S_{13} + a_{21} = \frac{(2a_1 + 12d) \cdot 13 + a_1 + 20d}{2} = 13a_1 + 78d + a_1 + 20d = 14a_1 + 98d = 14a_8$, ուստի $14a_8 = 28 \Rightarrow a_8 = 2$

3.3 $b_n = 40, b_1 = 0,625, q = 2 \Rightarrow 0,625 \cdot 2^{n-1} = 40 \Rightarrow 2^{n-1} = 64 \Rightarrow 2^{n-1} = 2^6 \Rightarrow n = 7$

3.4 $(3x-1)^2 = (2x-2,5)(4x+6) \Rightarrow x = 2$

4. Առաջին բանվորը աշխատանքը կարող է կատարել 20 օրում, իսկ երկրորդը՝ 30 օրում:

1. Համատեղ աշխատելով նրանք քանի՞ օրում կավարտեն այդ աշխատանքը:

2. Աշխատանքը քանի՞ օրում կկատարեն երկու բանվորը միասին, եթե առաջին բանվորն աշխատի 1,5 անգամ դանդաղ:

3. Աշխատանքը քանի՞ օրում կկատարեն երկու բանվորը միասին, եթե նրանք աշխատեն 20 տոկոսով ավելի մեծ արտադրողականությամբ:

4. Քանի՞ օրում կավարտվի աշխատանքը, եթե աշխատանքի կեսը կատարի միայն առաջին բանվորը, իսկ երկրորդ կեսը՝ միայն երկրորդ բանվորը:

Լուծում:

4.1 Առաջին բանվորը 1 ժամում կկատարի աշխատանքի $\frac{1}{20}$ -ը, երկրորդը՝ $\frac{1}{30}$ -ը: Հետևաբար միասին 1 ժամում կկատարեն աշխատանքի՝ $\frac{1}{20} + \frac{1}{30} = \frac{1}{12}$: Հետևաբար միասին աշխատանքը կկատարեն 12 ժամում:

4.2 Եթե առաջին բանվորը աշխատի 1,5 անգամ դանդաղ, ապա նա աշխատանքը կկատարի $20 \cdot 1,5 = 30$ ժամում:

Միասին մեկ ժամում կկատարեն աշխատանքի՝ $\frac{1}{30} + \frac{1}{30} = \frac{1}{15}$ մասը: Պատասխան. 15 ժամում:

4.3 Եթե աշխատեն 20 տոկոսով մեծ արտադրողականությամբ, ապա կավարտեն $12:1,2=10$ ժամում:

4.4 $\frac{20}{2} + \frac{30}{2} = 25$ ժամում:

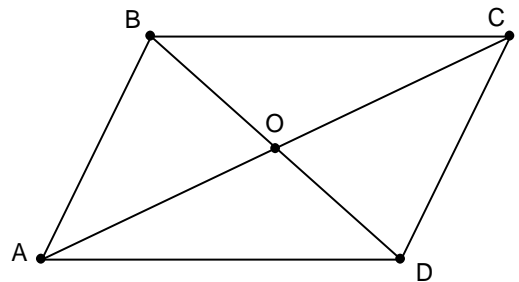
5. ABCD զուգահեռագծի մակերեսը 420 է: AC = 39 և BD = 25 անկյունագծերը հատվում են O կետում:

1. Գտնել $\angle AOB$ եռանկյան մակերեսը:
2. Գտնել $65 \cdot \sin \angle AOB$ արտահայտության արժեքը:
3. Գտնել մեծ կողմի երկարությունը:
4. Գտնել զուգահեռագծի կիսապարագիծը:

Լուծում:

5.1 Չուգահեռագծի անկյունագծերը նրան տրոհում են 4 հավասարամեծ եռանկյունների: $S_{AOB} = \frac{S_{ABCD}}{4} = 105$:

5.2

$S_{ABCD} = \frac{AC \cdot BD}{2} \cdot \sin \angle AOB \Rightarrow \frac{39 \cdot 25}{2} \sin \angle AOB = 420 \Rightarrow \sin \angle AOB = \frac{56}{65} \Rightarrow 65 \sin \angle AOB = 56$

5.3 $\cos \angle AOB = \pm \sqrt{1 - \left(\frac{56}{65}\right)^2} = \frac{33}{65}$: Մեծ կողմի երկարությունը հաշվենք օգտվելով կոսինուսների թեորեմից

$\sqrt{\left(\frac{39}{4}\right)^2 + \left(\frac{25}{4}\right)^2} + 2 \cdot \frac{39}{2} \cdot \frac{25}{2} \cdot \frac{33}{65} = \sqrt{\frac{1521 + 625 + 990}{4}} = 28$

5.4 Հաշվենք փոքր կողմի երկարությունը.

$\sqrt{\left(\frac{39}{4}\right)^2 + \left(\frac{25}{4}\right)^2} - 2 \cdot \frac{39}{2} \cdot \frac{25}{2} \cdot \frac{33}{65} = \sqrt{\frac{1521 + 625 - 990}{4}} = 17$: Չուգահեռագծի կիսապարագիծը կլինի հավասար

$28 + 17 = 45$

6. Կատարել առաջադրանքները.

1. Գտնել n -ը, եթե $P_{n+1} - P_n = 100P_{n-1}$:
2. Գտնել 4-ի բաժանվող բոլոր այն քառանիշ թվերի քանակը, որոնցից յուրաքանչյուրի գրառումը չի պարունակում 0,2,4, 6 թվանշաններից և ո՛չ մեկը:

Լուծում:

$$\underline{6.1} \quad P_{n+1} - P_n = 100P_{n-1} \Rightarrow (n+1)! - n! = 100(n-1)! \Rightarrow n(n+1) - n = 100 \Rightarrow n^2 = 100 \Rightarrow n = 10 \quad \{$$

6.2 Փաստացի կարելի է օգտագործել 1;3;5;7;8;9 թվանշանները: Զանի որ միայն 88 է բաժանվում 4-ի, ապա առաջին երկու թվանշանները ընտրելու կա $6 \cdot 6 = 36$ եղանակ:

7. Հնարավոր է արդյո՞ք [1; 53] միջակայքի պարզ թվերը տրոհել երկու խմբերի, որ նրանցից մեկում եղած թվերի գումարը հավասար լինի մյուսում եղած թվերի գումարին: Հիմնավորել:

Լուծում:

Դժվար չէ համազվել, որ այդ միջակայքում կա 16 հատ պարզ թիվ, որոնց գումարը կենտ թիվ է: Նշանակում է այդպիսի տրոհումը հնարավոր չէ: